

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002791

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №130 від 21 липня 2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валуєв Антон Олександрович

2. Anton Valuiev

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9561-4675

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 01-07-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14382

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини.

2. Criminal liability for illegal search operations at archaeological heritage sites.

Реферат/анотація:

1. АНОТАЦІЯ Валуєв А. О. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини. п Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». – Приватний заклад вищої освіти «Київський міжнародний університет». Київ, 2026. У дисертації здійснено комплексне теоретико-прикладне дослідження кримінально-правової охорони археологічної спадщини в Україні з акцентом на відповідальності за незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних чи підводних робіт на об'єкті археологічної спадщини. Робота поєднує положення кримінального права, міжнародного права, кримінології, порівняльного правознавства та спеціального законодавства у сфері охорони культурної й археологічної спадщини, що дало змогу розкрити багаторівневу природу відповідного правового

регулювання. Актуальність теми зумовлена не лише стійкою латентністю посягань на археологічну спадщину, функціонуванням тіньового ринку археологічних предметів і зростанням ролі цифрових каналів їх збуту, а й потребою переосмислення самої моделі кримінально-правової охорони в умовах воєнного стану, коли питання збереження археологічного контексту, фіксації втрат і блокування незаконного обігу культурних цінностей набувають особливої ваги. Дисертацію структуровано у три розділи, в яких послідовно досліджено теоретико-правові засади відповідальності за посягання на об'єкти археологічної спадщини, кримінально-правову характеристику незаконного проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, а також зарубіжний досвід відповідальності та профілактики відповідних посягань. У роботі використано значний нормативний, доктринальний і емпіричний матеріал: акти міжнародного права, національне кримінальне й спеціальне законодавство, матеріали судової практики, офіційні повідомлення з правоохоронних та культуροохоронних органів, а також результати аналізу сучасних ризиків, пов'язаних із незаконним обігом археологічних предметів. У Вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методологічну основу, розкрито наукову новизну одержаних результатів, їх теоретичне та практичне значення, наведено дані про апробацію результатів дисертації та особистий внесок здобувача. Методологія дослідження поєднала історико-правовий, формально-догматичний, порівняльно-правовий, системно-структурний, кримінологічний та герменевтичний підходи, що забезпечило цілісне розкриття проблематики кримінально-правової охорони археологічної спадщини. У Першому розділі дисертації досліджено теоретико-правові засади відповідальності за посягання на об'єкти археологічної спадщини. Встановлено, що кримінально-правова охорона археологічної спадщини на українських теренах формувалася не одномоментно, а шляхом поступового переходу від сакралізованого захисту релігійних святинь і церковних цінностей до визнання культурної, а згодом і археологічної спадщини самостійною соціальною цінністю. У межах історико-правового аналізу виокремлено чотири періоди розвитку відповідного законодавства: період становлення стародавньої державності на українських землях, імперський період, радянський період та новітній період, який після 2022 р. набув виразної воєнно-адаптаційної специфіки. Доведено, що загальна закономірність еволюції правового регулювання полягає у зміні самого предмета охорони: від речі або святини як матеріального об'єкта – до охорони історико-культурного та інформаційного змісту, акумульованого в археологічному об'єкті.

2. SUMMARY Valuiiev A. O. Criminal liability for illegal search operations at archaeological heritage sites. – Qualification scientific work on the rights of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 081 «Law». – Private institution of higher education «Kyiv International University». Kyiv, 2026. This dissertation presents a comprehensive theoretical and applied study of the criminal law protection of archaeological heritage in Ukraine, with a focus on liability for the unlawful conduct of archaeological surveys, excavations, and other ground or underwater works at archaeological heritage sites. The work combines provisions of criminal law, international law, criminology, comparative law, and special legislation in the field of cultural and archaeological heritage protection, which made it possible to reveal the multi-level nature of the relevant legal regulation. The relevance of the topic stems not only from the persistent latent nature of encroachments on archaeological heritage, the operation of the black market for archaeological artifacts, and the growing role of digital channels in their distribution, but also from the need to rethink the very model of criminal law protection under martial law, when issues of preserving the archaeological context, recording losses, and blocking the illegal circulation of cultural property take on particular importance. The dissertation is structured into three chapters, which sequentially examine the theoretical and legal foundations of liability for encroachments on objects of archaeological heritage, the criminal-law characterization of the illegal conduct of search operations at an archaeological heritage site, as well as foreign experience regarding liability and the prevention of such encroachments. The work draws on a significant body of normative, doctrinal, and empirical material: international law instruments, national criminal and special legislation, case law, official reports from law enforcement and cultural heritage protection agencies, as well as the results of an analysis of contemporary risks associated with the illicit trade in archaeological objects. The Introduction justifies the relevance of the topic,

defines the purpose, objectives, object, and subject of the study, describes the methodological framework, highlights the scientific novelty of the findings, their theoretical and practical significance, and provides information on the application of the dissertation's findings and the candidate's personal contribution. The research methodology combined historical-legal, formal-dogmatic, comparative-legal, systemic-structural, criminological, and hermeneutic approaches, which ensured a comprehensive examination of the issues surrounding the criminal-legal protection of archaeological heritage. The first chapter of the dissertation examines the theoretical and legal foundations of liability for encroachment upon objects of archaeological heritage. It has been established that the criminal-legal protection of archaeological heritage in Ukraine did not emerge all at once, but through a gradual transition from the sacralized protection of religious shrines and church valuables to the recognition of cultural, and later archaeological, heritage as an independent social value. Within the framework of historical-legal analysis, four periods of development of the relevant legislation have been identified: the period of the formation of ancient statehood on Ukrainian lands, the imperial period, the Soviet period, and the modern period, which after 2022 acquired a distinct military-adaptive character. It is demonstrated that the general pattern of the evolution of legal regulation lies in the change in the very subject of protection: from an artifact or shrine as a material object to the protection of the historical, cultural, and informational content accumulated in an archaeological site.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Валуєв А. О. Археологічна спадщина як предмет злочинного посягання. Економіка, фінанси, право, 2023. № 2. С. 53 – 58.
- Валуєв А. О. Генезис розвитку відповідальності за посягання на об'єкти археологічної спадщини: радянський період (1917 р. – 1991 р.). Аналітично-порівняльне правознавство, 2024. № 1. С. 480 – 486.
- Валуєв А. О. Суб'єкт незаконного проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «ПРАВО», 2025. Випуск 91. Частина 4. С. 27 – 35.
- Данченко Т. В., Валуєв А. О. Детермінанти злочинних посягань на предмети музейного значення, знайдені під час археологічних розкопок. Наукові перспективи, 2026. № 3(69). С. 919 – 938.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данченко Тетяна Володимирівна
2. Tetiana Danchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2191-5245

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канцір Володимир Степанович
2. Volodymyr S. Kantsir

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3689-4697

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Юлія Анатоліївна
2. Yuliia A. Volkova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2799-3933

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=8aNPEUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Київський університет ринкових відносин" у формі товариства з обмеженою відповідальністю

Код за ЄДРПОУ: 02030494

Місцезнаходження: вул. Березняківська, Київ, 02152, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бісюк Олена Сергіївна

2. Olena Bisiuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1570-2721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Олександр Валерійович

2. Aleksandr V. Tkachenko

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6377-2364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Суббот Анатолій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Суббот Анатолій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мохнатюк Ігор Олексійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна